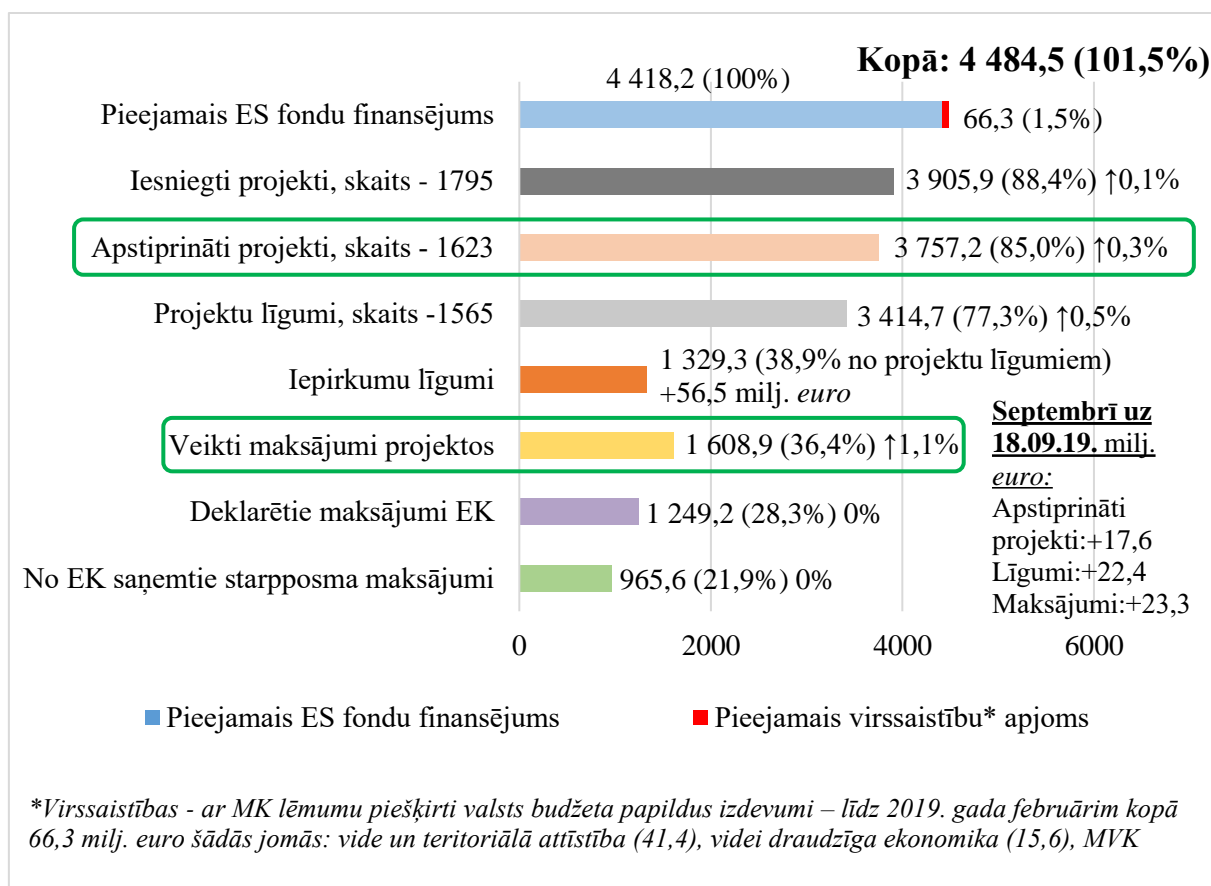

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATU (IKMĒNEŠA ZIŅOJUMS)

Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27. § 11. punktam Finanšu ministrija (turpmāk – FM) informē par Kohēzijas politikas Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu ikmēneša aktualitātēm 2019. gada augustā - septembrī¹.

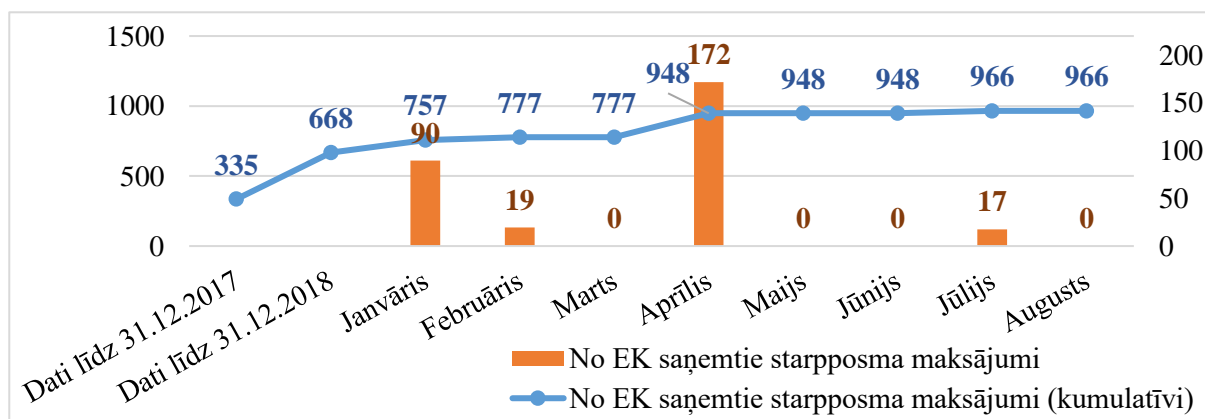
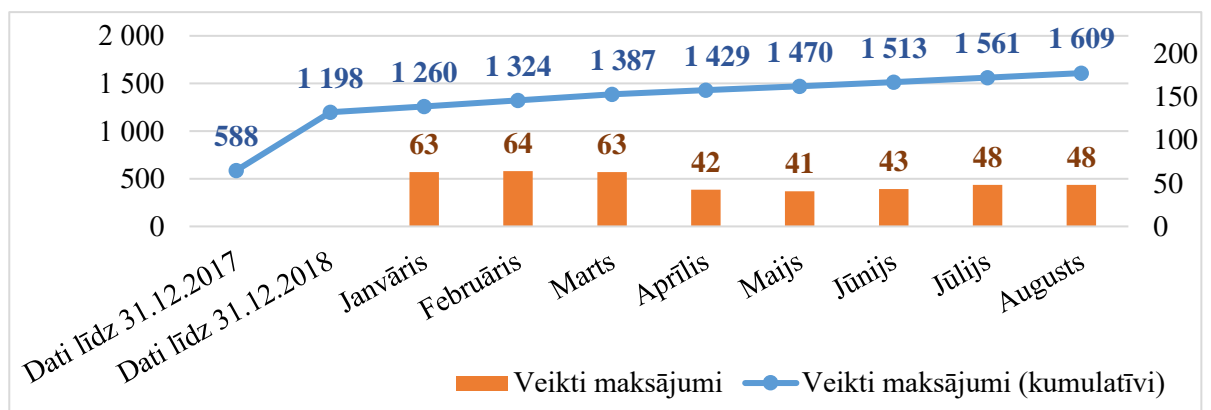
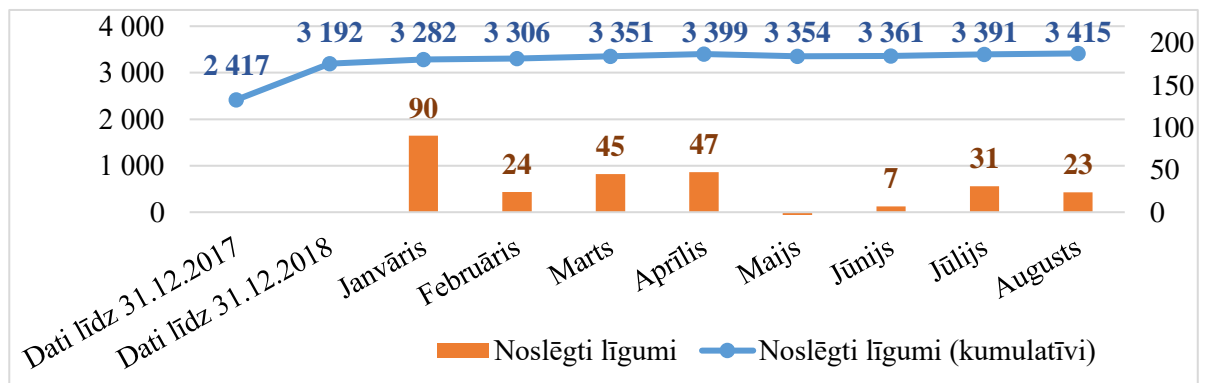
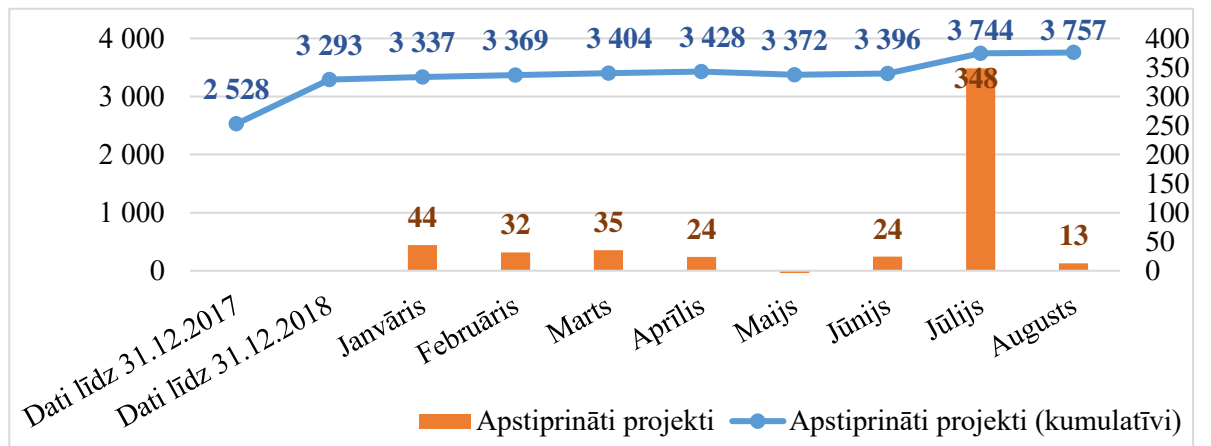
Līdz 2019. gada septembrim apstiprināti investīciju projekti par 3,8 mljrd. *euro* (85,0 %) un jau par 1,6 mljrd. *euro* (36,4 %) veikti ES fondu atbalsta maksājumi projektos no kopējā ES fondu finansējuma 4,4 mljrd. *euro* 2014. – 2020. gada plānošanas periodā. Augustā ievērojamākais pieaugums ES fondu maksājumos ir pētniecības, tehnoloģiju un inovāciju jomā, mazo un vidējo komersantu konkurētspējas veicināšanai, izglītības, prasmju un mūžizglītības jomā, kā arī sociālās iekļaušanas un nabadzības apkarošanas jomā. Skatīt ilustrāciju Nr. 1 un Nr. 2.

Ilustrācija Nr. 1 “ES fondu investīcijas līdz 2019. gada 1. septembrim, euro, % no ES finansējuma, pret datiem līdz 2019. gada 1. augustam”.

¹ FM līdz katra nākamā mēneša beigām jāiesniedz MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par ES fondu ieviešanas plānu izpildi. Ziņojums tiek publicēts arī ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv> sadaļā - Materiāli un ziņojumi → Ziņojumi Ministru kabinetam: <http://www.esfondi.lv/ziņojumi-Ministru-kabinetam>. **Detāla investīciju progressa un plānu izpildes informācija, t.sk. projektu līmenī pieejama sadaļās ES fondi 2014 - 2020 → Ieviešana → Ieviešanas progress / Ieviešanas plāni un to izpilde: <https://www.esfondi.lv/2019.gads>**

Ilustrācija Nr. 2 "Tendences līdz 2019. gada 1. septembrim, milj. euro, ES fondu finansējums"

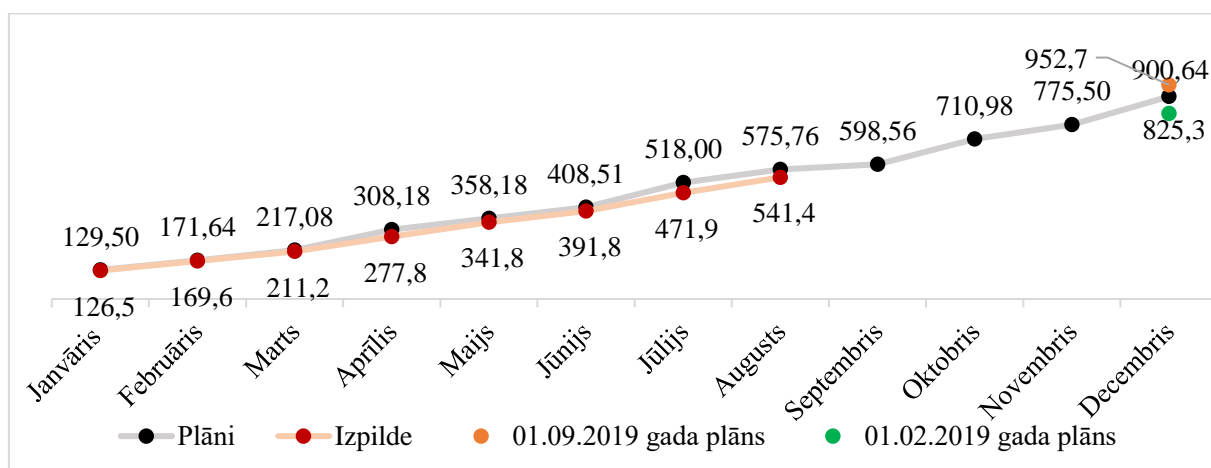

Projektu ieviešanas ikmēneša plānu izpilde līdz 2019. gada 1. septembrim

No 2019. gada kopējā plāna (565,0 milj. *euro*) ES fondu maksājumiem projektu īstenotājiem ir izpildīti 72,7 % (410,5 milj. *euro*). Pozitīva kopējā tendence – augusta plāna izpilde ir 113,2 % (jūlijā izpilde bija 107,2 %).

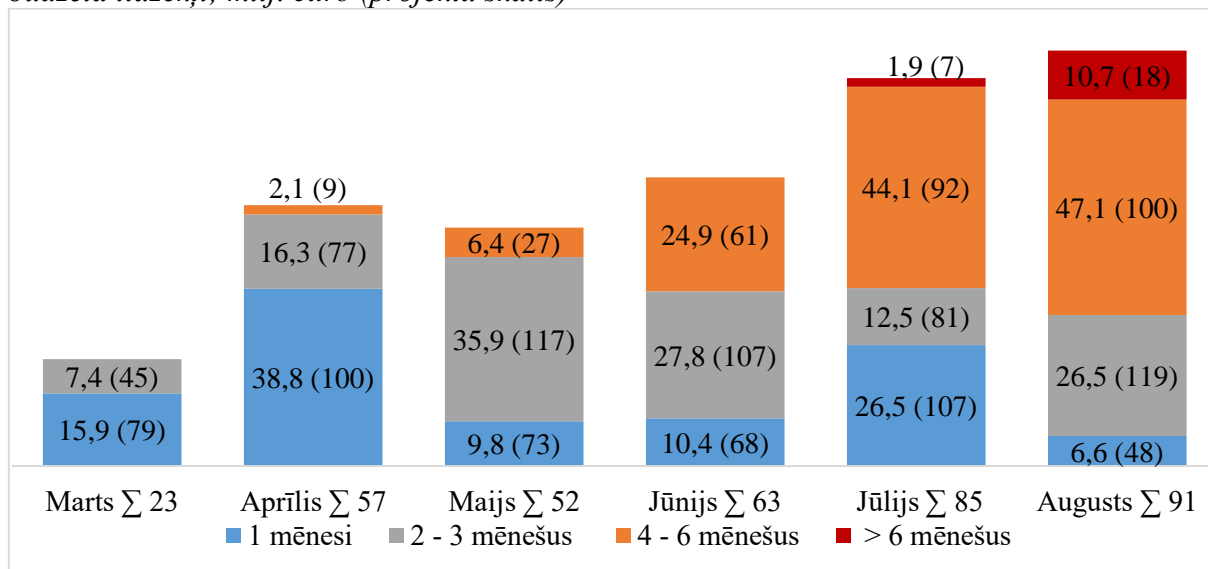
Ierobežotās projektu iesniegumu atlasēs 2019. gada plānā noteiktajā termiņā nav iesniegts viens projekts². Maksājumu pieprasījumu plānu izpilde vidēji ir 94,0 %. Negatīva ikmēneša tendence - palielinās kopējās plāna neizpildes un ilgstoši kavējumi (skatīt ilustrācijas Nr. 3 un Nr. 4.). 285 projektos ir negatīvas plāna novirzes lielākas par 25,0 %, t.i. 91,0 milj. *euro* (par 6,0 milj. *euro* lielāka negatīvā novirze salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi). Lielākās neizpildes (kopā 46,4 % no kavējumiem) ir transporta un vides un teritoriālās attīstības nozaru projektos, bet īstenotāju dalījumā - komersantu projektos (41,9 %), galvenokārt vides un teritoriālās attīstības (16,2 %) jomā. Kopā maksājumu pieprasījumu gada plāns ir palielinājies par 127,3 milj. *euro* gan jaunu projektu (88,0 milj. *euro*), gan esošo plānu aktualizācijas rezultātā. Vienlaikus vairākos projektos kopā par 46,3 milj. *euro* samazinātas gada izpildes prognozes, t.sk. 41 projektā prognoze pārsniedz finanšu disciplīnas pieļaujamo novirzi 25% (kopā 35,8 milj. *euro*). Ievērojami pieauguši kavējumi, jau vairāk kā četrus mēnešus pēc kārtas - ja 2019. gada maijā tādi ir 12,0 %, tad augustā jau 63,6 % no kopējiem kavējumiem (puse no tiem ir pašvaldību un komersantu projekti, galvenokārt, vides un teritoriālās attīstības un transporta jomās). Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – CFLA) strādā pēc principa - “konsultē vispirms”, un turpina proaktīvu sadarbību ar projektu īstenotājiem, lai iespēju robežās novērstu vai mazinātu risku iestāšanos projektu īstenošanā (jo īpaši tādu risku, kas var radīt negatīvas finanšu sekas arī projekta īstenošanai).

Ilustrācija Nr. 3 “2019. gada maksājumu pieprasījumu plāns un to aktualizācija/izpilde līdz 2019. gada 1. septembrim, ES fondu un valsts budžeta līdzfinansējums, milj. euro.”

² Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta projekta “Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (2.kārta)” (plānotais ES fondu finansējums 4,05 milj. *euro*) iesniegšanas termiņš bija 15.08.2019. – nav iesniegts, jo atlasēs ietvaros nepietiek finansējums projekta realizācijai – pēc MK lēmuma par rezerves finansējuma piešķiršanu tiks lemts par turpmāku projekta virzību.

Ilustrācija Nr. 4 “2019. gada maksājumu pieprasījumu kumulatīvās plāna neizpildes vairāk kā 25,0 % kavēto mēnešu skaita dalījumā līdz 2019. gada 1. septembrim, ES fondu un valsts budžeta līdzekļi; milj. euro (projektu skaits)”

Citas aktualitātes Kohēzijas politikas ES fondu investīcijās

VAS “Latvijas dzelzceļš” (turpmāk – LDZ) četros dzelzceļa infrastruktūras modernizācijas un izbūves projektos³ ar 107,3 milj. euro Kohēzijas fonda (turpmāk – KF) līdzfinansējumu, divu gadu laikā, kopš līgumu parakstīšanas joprojām nav īstenošanas progress (trīs projektu līgumi parakstīti jau 2017. gada vidū un viena projekta līgums 2018. gada vidū). Tas saistīts, galvenokārt, ar ilgstošām un atkārtoti nesekmīgām LDZ iepirkuma procedūrām, tai skaitā, ņemot vērā iesniegtās sūdzības Iepirkumu uzraudzības birojā (turpmāk – IUB). IUB vērtējumā šajos iepirkumos galvenās identificētās problēmas ir ierobežojošas prasības tehniskajās specifikācijās un komplikētas un ierobežojošas kvalifikācijas prasības. Tāpat IUB ieskatā šāda rakstura iepirkumiem, par kuriem ir veicama publikācija Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī un, kam ir pārrobežu interese, būtu nepieciešams nodrošināt iepirkuma dokumentāciju latviešu un angļu valodā, lai arī ārvalstu pretendenti varētu pilnvērtīgāk izprast iepirkuma prasības un specifiku, kā arī ātrāk reaģēt uz nepamatoti ierobežojošām prasībām, ko nereti vislabāk var zināt tieši paši tirgus dalībnieki īpaši šādos ļoti tehniski specifiskos iepirkumos. Ņemot vērā iepriekš minētos sarežģījumus un kavējumus īstenošanas grafikā, pieaug riski šo dzelzceļa projektu ieviešanai noteiktā termiņā. Tādēļ FM ir aicinājusi SM kā LDZ kapitāldaļu turētāju un ES fondu atbildīgo iestādi izvērtēt

³ 6.2.1.2.pasākuma ietvaros ir noslēgti līgumi starp CFLA un LDZ par šādu projektu īstenošanu ar KF līdzfinansējumu: Līgums 26.05.2017. “Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava - Mangaļi - Ziemeļblāzma modernizācija” (kopējās attiecināmas izmaksas 25,0 milj. euro, tai skaitā KF 21,3 milj. euro); Līgums 26.05.2017. “Daugavpils Šķirošanas stacijas attīstība” (kopējās attiecināmas izmaksas 36,6 milj. euro, tai skaitā KF 31,1 milj. euro); Līgums 26.05.2017. “Daugavpils pieņemšanas parka un tam piebraucamo ceļu attīstība” (kopējās attiecināmas izmaksas 43,5 milj. euro, tai skaitā KF 37,0 milj. euro); Līgums 04.06.2018. “Vienotas vilcienu kustības plānošanas un vadības informācijas sistēmas ieviešana” (kopējās attiecināmas izmaksas 21,4 milj. euro, tai skaitā KF 17,9 milj. euro)

situāciju, riskus un reālu iespējamību sekmīgi pabeigt šos dzelzceļa projektus līdz 2023. gada 31. decembrim, kā arī, nepieciešamības gadījumā, sniegt priekšlikumus rīcībai efektīvākai 107,3 milj. euro ES fondu līdzekļu izmantošanai, t.sk. iespējamām finansējuma pārdalēm.

Tāpat lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija”⁴ ietvaros LDZ organizē iepirkumus, IUB veic to pirmspārbaudes, kā arī CFLA veic nepieciešamās pārlicības gūšanas drošas finanšu un risku pārvaldības ietvaros pirms ES fondu projekta līguma slēgšanas ar LDZ līdz noteiktajam termiņam 2019. gada 10. oktobrī.

ES fondu investīciju risku pārvaldības ietvaros aktuāla ir 2019. gada septembrī plašsaziņas telpā publicētā informācija par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un Konkurences padomes darbībām atbilstoši kompetencei attiecībā uz vairākām Latvijas būvfirmām un to iesaisti iepirkumos. ES fondu investīciju pārvaldībā ir nulles tolerance pret publisko līdzekļu izkrāpšanu un korupciju. Attiecīgi ES fondu vadības iestādes seko līdzīgu notikumu attīstībai un rīkosies nacionālo un ES normatīvos aktos paredzētajā kārtībā⁵ atkarībā no tiesībsargājošo institūciju lēmumiem.

Attiecībā uz darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” snieguma ietvara rezerves un citu ES fondu finansējuma atlikumu izlietojumu FM izstrādā MK ziņojumu un priekšlikumus valdībai lēmumu pieņemšanai efektīvai pieejamā ES fondu finansējuma izmantošanai atbilstoši aktuālām Latvijas prioritātēm⁶. 2019. gada septembrī FM turpina aizstāvēt Latvijas intereses ES Padomes darba grupās, kurās izskata Kohēzijas politikas regulējumu un saistītos ES daudzgadu budžeta jautājumus. Somijas prezidentūra ir uzsākusi dialogu procesu starp EK, ES Padomi un Eiropas Parlamentu, kura ietvaros kā pirmos plānots saskaņot tās regulējuma sadaļas, kas ir būtiskākās plānošanas dokumentu izstrādei un ES fondu vadības sistēmas izveidei.

FM 2019. gada 30. augustā iesniedza EK sadarbībā ar nozaru ministrijām izstrādāto un sociālajiem un sadarbības partneriem saskaņoto Progresā ziņojumu par Partnerības līguma Eiropas Savienības investīciju fondu 2014. – 2020. gada

⁴ Projekta attiecināmās izmaksas 439,7 milj. euro, t.sk. KF 318,6 milj. euro un KF rezerve 28,1 milj. euro.

⁵ Saskaņā ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr.966/2012 par Finanšu regulu, ko piemēro ES vispārējam budžetam, dalītajā pārvaldībā dalībvalstis ir atbildīgas par pārkāpumu un krāpšanas novēršanu un ar to saistītu jautājumu risināšanu.

⁶ Ziņojums iensiedzams līdz 2019.gada 30.septembrim saskaņā ar MK 2019.gada 23.aprīļa sēdes protokollēmuma Nr.21 23.§ “Informatīvais ziņojums “Par Kohēzijas politikas Eiropas Savienības fondu investīciju aktualitātēm līdz 2018.gada 31.decembrim un 2019.gada februāra ikmēneša operatīvā informācija”” 8. punktu, t.sk. izskatot un pēc iespējas ņemot vērā FM saņemtos atbildīgo iestāžu (ministriju) priekšlikumus.

plānošanas periodam īstenošanu⁷. Ziņojumā sniegta informācija un novērtējums attiecībā uz ES fondu ieguldījumiem un progresu stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā līdz 2018. gada 31. decembrim. Tāpat, gatavojoties jaunā plānošanas perioda ieviešanai, atbildīgās nozaru ministrijas ir uzsākušas pētījumu, kas nepieciešams plānošanas dokumentu ES fondu 2021.-2027. gada plānošanas perioda ieguldījumu veicinošo priekšnosacījumu izpildes nodrošināšanai, darba uzdevumu un finansējuma apjoma saskaņošanu ES fondu apakškomiteju sēdēs⁸.

Finanšu ministrs

J. Reirs

Astra.Rudolfa@fm.gov.lv
Rūdolfa 67083925

⁷ Izstrādāts saskaņā ar Regulas Nr.1303/2013* nosacījumiem. *EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr.1303/2013 (2013.gada 17.decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1083/2006. Pieejams: http://www.esfondi.lv/upload/Ieviesana/vi_progres_a_zin_par_pl_izpildi_2019.pdf

⁸ Līdz 2019.gada 1.septembrim AK sēdēs kopumā izskatīti astoņi darba uzdevumi pētniecības, vides aizsardzības, sociālās iekļaušanas un izglītības jomās. Informācija pieejama ES fondu Uzraudzības komitejas e-portfelī (AK sēžu datumi: 2019.gada 30.maijs, 2019.gada 25.jūlijs, 2019.gada 29.augusts): <https://komitejas.esfondi.lv/SitePages/Home.aspx>